

ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวในเขตโครงการหลวง

นางสาวกชกร สระประเทศ

นางสาวฐิติมา อ้าเจริญ

นายทัชวงศ์ เณรรักษา

นางสาวพิมพ์พรรณ ศรีสุพรรณ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวในเขตโครงการหลวงและพื้นที่เกี่ยวเนื่องภายในรัศมี 15 กิโลเมตร วิเคราะห์ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวในเขตโครงการหลวงด้านกายภาพและด้านบริหารจัดการ และสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวปัจจุบันในเขตโครงการหลวง มีพื้นที่ศึกษา 4 แห่ง ประกอบด้วย สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ สถานีวิจัยโครงการหลวงแม่หอลอด ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงตีนตก วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยผสมผสานวิธีการเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสำรวจภาคสนามและข้อมูลเชิงปริมาณจากการสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวในเขตโครงการหลวงทั้ง 4 แห่ง ส่วนใหญ่จัดอยู่ในประเภทกิจกรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้เคียงจะมีทั้งประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ประเภทเน้นผู้ใช้ประโยชน์ ประเภทธรรมชาติและกึ่งธรรมชาติ สถานีเกษตรหลวงอ่างขางมีทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งหมด 10 แห่ง เช่น แปลงไม้ผลเมืองหนาว สวน 80 พรรษา เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงมี 3 แห่ง ได้แก่ วัดพระธาตุดอยอ่างขาง จุดชมวิวยอดดอย และจุดชมวิวยางแยง - พม่า โดยสถานีเกษตรหลวงอ่างขางมีศักยภาพด้านกายภาพและด้านบริหารจัดการในระดับสูง เนื่องจากมีทัศนียภาพของภูมิทัศน์โดดเด่นสวยงามก่อให้เกิดความประทับใจ มีการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ การคมนาคมที่สะดวก มีความพร้อมด้านความปลอดภัย

มีการวางแผนและกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว มีความพร้อมของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับกิจกรรมถ่ายรูปรูปมากที่สุด สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ มีทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งหมด 7 แห่ง เช่น โรงเรือนจัดแสดงพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ สวนกุหลาบพันปีและน้ำตกสิริภูมิ เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงมี 9 แห่ง เช่น พระธาตุนภเมทนีดล - นภพลภูมิสิริ ดอยอินทนนท์ กว๊านแม่ปาน ศูนย์อนุรักษ์ร่องเท้ากล้วยไม้พันธุ์ เป็นต้น โดยสถานีเกษตรหลวงอินทนนท์มีศักยภาพด้านกายภาพและด้าน

บริหารจัดการในระดับสูง เนื่องจากมีทัศนียภาพของภูมิทัศน์ที่สวยงามและมีความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง สามารถเดินทางไปถึงแหล่งท่องเที่ยวในระยะเวลา 30 นาที มีการให้บริการทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ด้านคมนาคมที่สะดวก มีความพร้อมด้านความปลอดภัย มีการวางแผนและกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว มีความพร้อมของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับการชมทัศนียภาพของจุดชมวิวมากที่สุด สถานีวิจัยโครงการหลวงแม่หลอดมีทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งหมด 4 แห่ง เช่น แปลงกาแฟอาราบิก้า แปลงสมุนไพรมะเขือเทศ เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงมี 3 แห่ง ได้แก่ วัดสบเปิง ร้านอาหารและเครื่องดื่มแป้นเกล็ด คอฟฟี่ คอร์เนอร์และน้ำตกหมอกฟ้า โดยสถานีวิจัยโครงการหลวงแม่หลอดมีศักยภาพด้านกายภาพและด้านบริหารจัดการในระดับปานกลาง เนื่องจากไม่มีความโดดเด่นเฉพาะตัวของพื้นที่ สามารถพบเห็นได้ทั่วไป มีความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น มีการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ การคมนาคมที่เข้าถึงง่ายแต่ยังไม่มีความพร้อมด้านความปลอดภัย มีข้อจำกัดด้านความพร้อมของบุคลากรและนักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับการชมสวนเกษตรมากที่สุด ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงตีนตกมีทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งหมด 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรือนสาธิตการผลิตไม้กระถาง โรงเรือนสาธิตการผลิตกล้วยไม้และโรงเรือนสาธิตการปลูกและแปรรูปกาแฟอาราบิก้า แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงมี 10 แห่ง เช่น วัดแม่กำปอง น้ำตกแม่กำปอง ผาน้ำลอด เป็นต้น โดยศูนย์พัฒนาโครงการหลวงตีนตกมีศักยภาพด้านกายภาพและด้านบริหารจัดการในระดับปานกลาง เนื่องจากไม่มีความโดดเด่นเฉพาะตัวของพื้นที่แต่มีความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง มีการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ การคมนาคมที่เข้าถึงง่าย ไม่มีความพร้อมด้านความปลอดภัย มีการวางแผนและกำหนดนโยบายแต่ยังไม่มีความพร้อมของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับกิจกรรมถ่ายรูป/ บันทึกภาพมากที่สุด ดังนั้น โครงการหลวงที่มีศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวในระดับ สูง คือ สถานีเกษตรหลวงอ่างขางและสถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ ศักยภาพในระดับปานกลาง คือ สถานีวิจัยโครงการหลวงแม่หลอดและศูนย์พัฒนาโครงการหลวงตีนตก รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวปัจจุบันในเขตโครงการหลวงที่นักท่องเที่ยวเห็นด้วยมากที่สุดส่วนใหญ่จัดอยู่ในประเภทกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จากผลการวิจัยดังกล่าว จึงเสนอแนะให้โครงการหลวงที่ไม่มีความโดดเด่นในเรื่องของทรัพยากรการท่องเที่ยวแต่อยู่ใกล้เคียงกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ควรมีการประชาสัมพันธ์หรือจัดเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงเพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามามากขึ้น ในด้านการบริหารจัดการโครงการหลวงที่มีศักยภาพปานกลาง ควรมีการจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวโดยตรง ส่วนรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวควรส่งเสริมหรือจัดรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวเห็นด้วยมากที่สุดเพื่อให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ: ศักยภาพ ทรัพยากรการท่องเที่ยว โครงการหลวง